

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>**Költségek**

Költségek

Németország

Ez az oldal a németországi bírósági eljárási költségekről nyújt tájékoztatást. Ha részletesebb elemzést szeretne olvasni az eljárási költségekről, kérjük, tekintse át az alábbi esettanulmányokat: Családjog - Válás Családjog – Gyermekelhelyezés Családjog – Tartás Kereskedelmi jog – Szerződés Kereskedelmi jog – Felelősség

A jogi szakmák képviselőinek díjazására vonatkozó jogszabályi keretek

Ügyvédek

Németországban egyetlen kategória létezik az ügyvédek megjelölésére.

Németországban az ügyvédi díjak megállapítása az ügyvédek díjazásáról szóló törvény [Rechtsanwaltsvergütungsgesetz] (RVG) rendelkezéseinek megfelelően vagy az ügyvéd és a megbízó megállapodása szerint történik. A díjazásra vonatkozó megállapodások főszabály szerint mindig lehetséges alternatívát jelentenek a jogszabályban előírt díjakhoz képest. Figyelemmel kell lenni azonban a szövetségi ügyvédi rendtartás

[Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO)] 49b. §-ának rendelkezéseire és az ügyvédek díjazásáról szóló törvény 3a-4b. §-ára. Ha az ügyvéd bíróságon képviseli ügyfelét, a megállapodott díj a törvényben meghatározottnál csak magasabb lehet, alacsonyabb nem.

Az RVG-hez csatolt (az RVG 1. mellékletét képező) **díjtáblázat** az egyes tevékenységekre vonatkozóan **rögzített díjakat** vagy **díjsávokat** ír elő. A díj összege rendszerint **a pertárgy értékétől** függ. A pertárgyértéken alapuló díjsávok a fizetendő díj legalacsonyabb és legmagasabb összegét jelölik ki. A pertárgyértéken alapuló díjak összegét a díjtáblázat (az RVG 2. melléklete) tartalmazza. Az előírt díjsávon belüli megfelelő díjat minden esetben méltányosan kell meghatározni, figyelemmel az összes körülményre, különösen az ügyvéd által végzett munka mennyiségére és nehézségére, az ügy jelentőségére, valamint az ügyfél jövedelmi és vagyoni viszonyaira. Ha az ügyvéd különösen nagy felelősségi kockázatot vállal, díjának megállapításakor ez is figyelembe vehető. A díjsávokat egyebek mellett büntető- és társadalombiztosítási ügyekben alkalmazzák.

Végrehajtók

A bírósági végrehajtók csak a **bírósági végrehajtók költségeiről szóló törvényben** [Gerichtsvollzieherkostengesetz] (GvKostG) meghatározott költségeket számíthatják fel. A végrehajtó minden egyes tevékenységéért **meghatározott díjat** kap.

Költségek

Költségek a polgári eljárásban

Költségek a polgári perben

A **bíróság részére** rendszerint a **követelés összegéhez** igazodó **eljárási illeték** fizetendő; ezt **polgári ügyekben a bírósági eljárási költségekről szóló törvény** [Gerichtskostengesetz] (GKG) és a **családjogi ügyekben fizetendő bírósági eljárási költségekről szóló törvény** [Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen] (FamGKG) határozza meg. A díjak összegét a költségjegyzék (a vonatkozó törvény 1. melléklete) tartalmazza. A pertárgyértéken alapuló díjak mértékét a díjtáblázat (a vonatkozó törvény 2. melléklete) tartalmazza. Az eljárási illeték általános polgári ügyekben és családjogi, így különösen tartási ügyekben **3%**, házassági ügyekben pedig **2%**. A gyermekekkel kapcsolatos – köztük a szülői felügyeletet és láthatást érintő – perekben az illeték **0,5%**. A pertárgyérték meghatározása a következőképpen történik:

Házassági ügyekben a pertárgy értékét mérlegelés alapján határozzák meg, figyelemmel a konkrét ügy összes körülményére, különösen az ügy terjedelmére és jelentőségére, valamint a házastársak jövedelmi és vagyoni viszonyaira. A jövedelmi viszonyok tekintetében a két házastárs nettó jövedelmének háromszorosát kell figyelembe venni. A bíróságok rendszerint a nettó jövedelem háromszorosában határozzák meg a pertárgy értékét.

Családjogi ügyekben az érték főszabály szerint a követelés összegéhez igazodik. **Tartási ügyekben** az érték alapja a jövőben teljesítendő tartásdíj összege, de legfeljebb egy évi tartásdíj; a kérelem benyújtásáig felmerült hátralékot figyelembe veszik a számításokor.

A **gyermekekkel kapcsolatos** – köztük a szülői felügyeletet és láthatást érintő – **perekben** a pertárgy értéke 3000 euró.

A **bíróság előtti ügyvédi képviseletért** járó díjazásra vonatkozó megállapodás hiányában **értékalapú díjazás** jár. Ez az érték általában a bírósági illeték meghatározásához használt pertárgyértékhez igazodik. Az ügyvédek díjazásáról szóló törvény az egyes eljárástípusok szerint részletesen meghatározza az alkalmazandó díjak körét és mértékét. A pertárgyértéken alapuló díjak összegét a díjtáblázat (az RVG 2. melléklete) tartalmazza. Az elsőfokú polgári eljárásban az ügyvéd rendszerint **1,3-es szorzójú eljárási díjat** és **1,2-es szorzójú tárgyalási díjat** kap. Ha a felek első fokon **egyezséget** kötnek, akkor az ügyvéd külön **egyezségi díjban** részesül, amelynek szorzója 1.

A polgári eljárás mely szakaszában kell a költségeket megfizetni?

Az **általános polgári ügyekben**, **tartási** és **házassági ügyekben** a bírósági illetéket a **kereset vagy a kérelem benyújtásával egyidejűleg** kell megfizetni.

Családjogi perekben az illeték az eljárás **végén** fizetendő. Eltérő megállapodás hiányában az ügyvédi díjat a megbízás teljesítése után kell megfizetni. Az ügyvéd azonban a törvény alapján előleget kérhet.

Költségek a büntetőeljárársban

Költségek a büntetőeljárársban érintett felek számára

Büntetőügyekben a bíróság csak az **eltételt** követően rendeli el az eljárási költség viselését. A díj összegét a kiszabott büntetés mértéke szerint határozzák meg, összege **120 és 900 euró** között változhat. Díjazásra vonatkozó megállapodás hiányában az ügyvéd (a vádlott védőjeként és a magánvádló képviselőjeként is) meghatározott tevékenységek után, összeghatárok keretei között részesül díjazásban. A vonatkozó összeghatárokat minden esetben törvény írja elő.

A büntetőeljárás mely szakaszában kell a költségeket megfizetni?

Az eljárási díjat az **eltételt** követően kell megfizetni. Eltérő megállapodás hiányában az ügyvédi díjat a megbízás teljesítése után kell megfizetni. Az ügyvéd azonban a törvény alapján előleget kérhet.

Költségek az alkotmánybírósági eljárásban

Költségek az alkotmánybírósági eljárás résztvevői számára

A visszaélészerűen benyújtott kérelmek kivételével a szövetségi alkotmánybíróság (Bundesverfassungsgericht) előtti eljárás **költségmentes** (a szövetségi alkotmánybíróságról szóló törvény [Bundesverfassungsgerichtsgesetz] 34. §-a). Jogi képviselőre, különösen ügyvédre csak szóbeli tárgyalás esetén van szükség a szövetségi alkotmánybíróság előtt (a szövetségi alkotmánybíróságról szóló törvény 22. §-a).

Az alkotmánybíróági eljárás mely szakaszában kell a költségeket megfizetni?

Eltérő megállapodás hiányában az ügyvédi díjat a **megbízás teljesítése után** kell megfizetni. Az ügyvéd azonban a törvény alapján előleget kérhet.

Az ügyvéd / jogi tanácsadó tájékoztatási kötelezettsége

A felek jogai és kötelezettségei

Az ügyvéd köteles az ügyfelet **teljes körű tájékoztatással** és **tanácsadással** ellátni, és köteles a kívánt cél elérésének legbiztonságosabb és legkevésbé kockázatos módját javasolni ügyfelének. Az ügyvédnek fel kell hívnia a figyelmet az ügygel kapcsolatos **valamennyi kockázatra** annak érdekében, hogy az ügyfél a helyzet teljes ismeretében tudjon döntést hozni. Az ügyvéd által nyújtandó tájékoztatás mértéke attól függ, hogy az ügyvéd meglátása szerint az ügyfelnek mely információkra van szüksége. Az ügyvéd **köteles az ügyfél kérdéseire teljes körű és a valóságnak megfelelő választ adni**. Keresetindítás előtt az ügyvéd köteles tájékoztatni ügyfelét a per kilátásairól és kockázatairól. Ebbe a költségkockázattal és a pernyertességgel kapcsolatos kilátások is beletartoznak.

Az ügyvédet bizonyos esetekben **különleges tájékoztatási kötelezettség** terheli:

Ha az ügyvédi díj a **per tárgyértéken** alapul, az ügyvéd köteles erre a megbízás elfogadása előtt felhívni a figyelmet (a szövetségi ügyvédi rendtartás 49b. §-ának (5) bekezdése).

Ha **az ügyvéd díjazására vonatkozó megállapodás** születik, akkor az ügyvéd köteles felhívni a figyelmet arra, hogy a költségek megítélése esetén csak a törvényes díjakat fogják megtéríteni (az ügyvédek díjazásáról szóló törvény 3a. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata).

Ha az ügyvéd és az ügyfél közötti megállapodás értelmében az ügyvéd **sikerdíjat** kap, az ügyvéd köteles felhívni az ügyfél figyelmét arra, hogy e megállapodás nem érinti az ügyfél által esetlegesen fizetendő egyéb költségeket (az ügyvédek díjazásáról szóló törvény 4a. §-a (3) bekezdésének második mondata).

Mielőtt az ügyvéd abban állapodna meg ügyfelével, hogy **munkaügyi bíróság** előtt képviseli őt, köteles felhívni az ügyfél figyelmét arra, hogy az ügyvédi díj megtérítésére nem kerülhet sor (a munkaügyi bíróságokról szóló törvény [Arbeitsgerichtsgesetz] 12a. §-a (1) bekezdésének második mondata).

A költségek megállapításának jogalapjai

Hol található információk a költségekre vonatkozó németországi jogszabályokról?

A vonatkozó jogszabályok szövege beszerezhető könyvesboltokban, legfrissebb változatuk pedig ingyenesen letölthető az internetről.

Mely nyelveken kapható tájékoztatás a költségekre vonatkozó németországi jogszabályokról?

Német nyelven.

Hol található további információk az eljárási költségekről?

Az eljárási költségekre vonatkozó, interneten elérhető információk

A **jogszabályok legújabb változatai** elérhetők a Szövetségi Igazságügyi Minisztérium weboldalán. A költségekre vonatkozó különböző jogszabályok a vonatkozó rövidítés (GKG, FamGKG, GvKostG és RVG) beírása után letölthetők.

Hol található információk az egyes eljárások átlagos hosszáról?

A Szövetségi Statisztikai Hivatal [Statistisches Bundesamt] összeállítja az igazságszolgáltatásra vonatkozó **statisztikai közlemények éves sorozatát**. A **10. sorozat 2.1. alorozata** például **egész Németországra vonatkozóan** tartalmaz **a polgári eljárások időtartamával** kapcsolatos adatokat, a tartományok és a tartományi fellebbviteli bíróságok (Oberlandesgerichte) körzeteire lebontva. Külön adatokat tartalmaz a helyi bíróságokra (Amtsgerichte), a tartományi bíróságokra (Landgerichte), valamint a tartományi fellebbviteli bíróságokra vonatkozóan, továbbá az első- és másodfokú eljárások tekintetében. A sorozat a különféle ügytípusokban lefolytatott egyes eljárások időtartamára vonatkozó statisztikát nem tartalmaz.

Hol található információk az egyes eljárástípusok átlagos összesített költségeiről?

Vásárolhatók olyan könyvek, amelyek bemutatják a **polgári eljárások átlagos költségkockázatát**.

Hozzáadottérték-adó

Hol kaphatok tájékoztatást a hozzáadottérték-adóról? Melyek az alkalmazandó adókulcsok?

A bíróságok és a bírósági végrehajtók nem alanyai a hozzáadottérték-adónak. Az ügyvédeknek **19%-os forgalmi adót kell alkalmazniuk**, amit az ügyvédi díj nem tartalmaz. Az adót külön költségként számítják fel.

Költségkedvezmények

A polgári ügyekben alkalmazandó jövedelemhatár

Kérelem alapján perköltségkedvezményben részesül mindenki, aki személyi vagy vagyoni viszonyaira tekintettel az eljárás költségeit nem, vagy csak részben, vagy csak részletekben tudja megfizetni. A szándékolt pertivelnek vagy védekezésnek ésszerű esélyt kell kínálnia a sikerre, és nem gyakorolható rosszhiszeműen. A felek – ésszerű mértékben – a saját forrásait is kötelesek igénybe venni. A félnek jövedelmi viszonyaitól függően a költségkedvezmények keretében biztosítható (visszafizetési kötelezettség nélküli) **teljes költségmentesség** vagy **részletfizetés**. A Szövetségi Igazságügyi Minisztérium „Jogi tanácsadás és költségkedvezmények” [Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe] című kiadványa példákkal együtt tartalmazza a leggyakoribb kérdésekre adott válaszokat.

A büntetőügyekben a terheltekre vonatkozó jövedelemhatár

A gyanúsítottakra vagy vádlottakra **nem vonatkoznak** jövedelemhatárok. Az ő költségmentességük egyéb feltételektől függ.

A büntetőügyekben a sértettekre vonatkozó jövedelemhatár

A költségmentesség engedélyezése a **jövedelem** függvénye. Ezek rugalmasak, és az ügy várható költségei, valamint a kérelmező szociális helyzete (tartási kötelezettségek, lakhatási költségek) alapján kerülnek meghatározásra. A költségkedvezmények körében **részletfizetés** is engedélyezhető.

A sértetteknek járó költségkedvezmények egyéb feltételei

Egyes súlyos bűncselekmények sértettjei pénzügyi viszonyaiktól függetlenül ingyenes jogi tanácsadó kirendelését kérelmezhetik.

A terhelteknek járó költségkedvezmények egyéb feltételei

A gyanúsítottaknak/vádlottaknak járó költségkedvezmények megadása (a bíróság által kijelölt védő kirendelése) nem a jövedelemtől, hanem meghatározott jogi **feltételektől** függ. Ezek elsősorban a bűncselekmény súlyosságával és bizonyos jogkövetkezmények (például a foglalkozástól eltiltás, pszichiátriai vagy neurológiai kényszergyógykezelés) valószínűségével függnek össze, továbbá azzal, hogy a vádlott őrizetben vagy előzetes letartóztatásban van-e, hogy a korábbi védőt kizárták-e az eljárásból, hogy a ténybeli és jogi helyzet mennyire összetett, és hogy a terhelt maga képtelen-e a védekezésre.

Költségmentesség

A **szociális bíróságokról szóló törvény (SGG) 183. §-a** értelmében a szociális bíróságok előtti eljárásban **költségmentességet** élveznek **az ellátásra jogosult személyek** (vagyis a biztosítottak, az ellátásban – köztük az özvegyi ellátásban – részesülő személyek, fogyatékkal élő személyek és örökösök, feltéve, hogy e minőségükben, felperesként vagy alperesként alanyai a bírósági eljárásnak). A **183. § hatálya alá** nem tartozó felpereseknek és alpereseknek **az SGG 184. §-a** értelmében minden büntetőügyben **díjat** kell fizetniük (**150 euró** a szociális bíróságok [Sozialgerichte] eljárásaiban, **225 euró** a tartományi szociális bíróságok [Landessozialgerichte] eljárásaiban és **300 euró** a szövetségi szociális bíróság [Bundessozialgericht] eljárásaiban). **Az SGG 197a. §-a** e különös szabályoktól való eltéréstől rendelkezik. Eszerint a szociális bíróságok eljárásaira is a bírósági eljárási költségekről szóló törvény alapján általában fizetendő költségek vonatkoznak, ha sem a felperes, sem az alperes nem tartozik **az SGG 183. §-ában** említett személyek közé.

A **büntetőeljárásokra** az alábbiak vonatkoznak: ha a vádlottat felmentik, ha az ügy nem kerül bíróság elé, vagy ha az eljárást megszüntetik, az állami kiadásokat és a terhelt/vádlott szükséges kiadásait az állam viseli.

Milyen esetekben viseli a pervesztes fél a pernyertes fél költségeit?

A pervesztes fél annyiban köteles megtéríteni a pernyertes fél költségeit, amennyiben azok szükségesek voltak a per megfelelő viteléhez vagy a jogi képviselőhöz. Ide tartoznak a pernyertes fél **törvényes költségei** és **ügyvédi kiadásai**, az **utazási költségek**, valamint a bíróság előtti megjelenésből eredő **jövedelemkiesés**.

Szakértői díjak

A **bíróság által kirendelt** szakértők **óradíj** alapján számított, az igazságügyi díjazásról és költségtérítésről szóló törvényben (JVEG) meghatározott díjazásban részesülnek, amelyet az eljárásban részes felek kötelesek megfizetni.

A valamely fél által a **per** előkészítése érdekében **önként** felkért szakértő költségei **nem tartoznak** azon **eljárási költségek közé**, amelyek megtérítéséről az ítélet rendelkezik. E költségek megtérítését ezért **külön** kell **igényelni**. Ha a fél a per során felvilágosítás céljából kér fel szakértőt, a költségek megtérítése attól függ, hogy ez a konkrét esetben szükséges volt-e. A bíróság által a szakértői bizonyítás érdekében kirendelt szakértő költségeit a pervesztes fél viseli, részleges pernyerteség esetén pedig mindkét fél pernyerteségének, illetve pervesztességének arányában viseli a költségek rá eső hányadát.

Fordítók és tolmácsok díja

A **bíróság által kirendelt** tolmácsok és fordítók az igazságügyi díjazásról és költségtérítésről szóló törvény [Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz] (JVEG) szerinti díjazásban részesülnek. Ezt az eljárásban részes feleknek kell megfizetniük. A tolmácsok díjazása **óradíj** alapján történik; a fordítók **soronkénti díjat** kapnak.

A **büntetőeljárásban** a terhelt vagy az érdekelt felek tolmácsolási és fordítási költségeit – amennyiben ezek a védekezéshez vagy az eljárási jogok gyakorlásához szükségesek – az állam viseli.

Kapcsolódó linkek

[Szövetségi Igazságügyi Minisztérium](#)

[A német ügyvédi egyesület közvetítői munkaközössége](#)

[Szövetségi Családjogi Közvetítő Munkaközösség](#)

[Szövetségi Közvetítő Egyesület](#)

[Szövetségi Gazdasági és Munkaügyi Közvetítő Egyesület](#)

[CfM](#)

[Kereskedelmi bankok ombudsmanja](#)

[Lakossági bankok ombudsmanja](#)

[A német központi bank egyeztető testülete](#)

[A német szövetkezeti bankcsoport ombudsmanja](#)

[Magán-lakástakarékpénztárak ombudsmanja](#)

[Tartományi lakás-takarékpénztárak ombudsmanja](#)

[Internetes kereskedelemmel kapcsolatos viták online békéltető szolgálata](#)

[Az orvosi kamarák tanácsadó és békéltető testületei](#)

[Mobilitás békéltető testülete](#)

[Turizmus békéltető testülete](#)

[Észak-Rajna-Vesztfália helyi közlekedési békéltető testülete](#)

[Egészségügyi és ápolási magánbiztosítások ombudsmanja](#)

[Német temetkezési vállalkozások szövetségének békéltető testülete](#)

[Szövetségi hálózati ügynökség békéltető testülete](#)

[A német ingatlanszövetség ingatlanügyi ombudsmanja](#)

[A kereskedelmi és iparkamara mellett működő békéltető testületek](#)

[Díjazási és közbeszerzési egyeztető bizottság](#)

[Német gépjármű-kereskedelem központi egyesülete](#)

[A jogszabályok legújabb változatai](#)

Utolsó frissítés: 08/11/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

1. esettanulmány – családjog – a házasság felbontása - Németország

E családjogi, a válásra vonatkozó esettanulmány keretében a tagállamokat felkérték, hogy tájékoztassák a válókeresetet benyújtó felet a perköltségek alakulásáról az alábbi helyzetek fennállása esetén:

A. ügy – Nemzeti tényállás: Egy pár összeházasodik. Később külön költöznek, és megegyeznek abban, hogy elválnak.

B. ügy – Nemzetközi tényállás: Egy tagállam („A” tagállam) két állampolgára összeházasodik. A házasságot „A” tagállamban kötik meg. Az esküvő után a pár egy másik tagállamba („B” tagállam) költözik, ahol letelepednek. Nem sokkal ezután a pár külön költözik, a feleség visszatér „A” tagállamba, a férj pedig „B” tagállamban marad. A pár megegyezik abban, hogy elválnak. „A” tagállamba való visszatérését követően a feleség azonnal válókeresetet nyújt be „B” tagállam bíróságához.

Költségek Németországban

Bírósági és jogorvoslati költségek

Esettanulmány	Bíróság	Jogorvoslatok
	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek

A eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ
B eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ

Az ügyvédi díjak

Esettanulmány	Ügyvéd
	Átlagos költségek
A eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ
B eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ

A tanúnak járó költségtérítés, letét vagy biztosíték

Esettanulmány	A tanúnak járó költségtérítés	Letét vagy biztosíték
	Jár-e költségtérítés a tanúnak?	Létezik-e ez és ha igen, mikor, hogyan alkalmazzák?
A eset	Igen, de tanúkra rendszerint nincs szükség.	Nem
B eset	Igen, de tanúkra rendszerint nincs szükség.	Nem

A költségmentességgel járó költségek és a költségek megtérítése

Esettanulmány	Költségmentesség	Költségek megtérítése		
		Mikor, milyen feltételek mellett vehető igénybe?	Megtéríthetők-e a pemyertes fél perkölségei?	Ha a költségek megtérítése nem teljes körű, általában a költségek mely hányadára terjed ki?
A eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ	Igen	Felére	Ha a személy jövedelmi és vagyoni helyzete javul, valamint részletfizetés esetén.
B eset				

A fordítás és tolmácsolás költségei

Esettanulmány	Fordítás		Tolmácsolás		A határon átnyúló jogviták egyéb költségei?
	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Leírás
A eset					
B eset	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	Általában 1,85 euró / 55 leütés + költségek és forgalmi adó	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	55 euró / óra + költségek és forgalmi adó	Az iratok külföldre történő kézbesítése

Utolsó frissítés: 08/11/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekezzünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvű változatot most készítik fordítóink.

2. esettanulmány – családjog – szülői felügyeleti jog - Németország

E családjogi, a gyermekek fölötti felügyeleti jogra vonatkozó esettanulmány keretében a tagállamokat felkérték, hogy tájékoztassák a keresetet benyújtó felet a perkölségek alakulásáról az alábbi helyzetek fennállása esetén:

A. ügy – Nemzeti tényállás: Egy pár házasság nélkül több évig együtt élt. Közös gyermekük három éves, amikor külön költöznek. A bíróság az anyának ítéli a szülői felügyeleti jogot, az apa részére pedig kapcsolattartási jogot állapít meg. Az anya keresetet indít az apa kapcsolattartási jogának korlátozása érdekében.

B. ügy – Nemzetközi tényállás, ahol Ön az „A” tagállamban működő ügyvéd: Egy pár házasság nélkül több évig együtt élt egy tagállamban („B” tagállam). Van egy közös gyermekük, azonban közvetlenül a gyermek születése után külön költöztek. A „B” tagállamban hozott bírósági határozat az anyának ítéli a szülői felügyeleti jogot, az apa részére pedig kapcsolattartási jogot állapít meg. Az anya és a gyermek más tagállamba („A” tagállam) költözik (ezt a bíróság határozata lehetővé tette), az apa pedig „B” tagállamban marad. Néhány évvel később az anya keresetet indít „A” tagállamban az apa kapcsolattartási jogának megváltoztatása érdekében.

Költségek Németországban

Bírósági és jogorvoslati költségek, az alternatív vitarendezés költségei

Esettanulmány	Bíróság	Jogorvoslatok
	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek
A eset	44,50 euró	Fellebbezés: 89,00 euró Felülvizsgálati kérelem: 133,50 euró
B eset	44,50 euró	Fellebbezés: 89,00 euró Felülvizsgálati kérelem: 133,50 euró

Az ügyvédi, végrehajtói és szakértői díjak

Esettanulmány	Ügyvéd		Szakértő	
	Kötelező a jogi képviselőt?	Átlagos költségek	Kötelező az igénybevétele?	Költség
A eset	Nem	Első fokon: 590,00 euró	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	85.00 euró/óra + költségek és forgalmi adó
B eset	Nem	Első fokon: 590,00 euró	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	85.00 euró/óra + költségek és forgalmi adó

A tanúnak járó költségtérítés

Esettanulmány	A tanúnak járó költségtérítés	
	Jár-e költségtérítés a tanúnak?	Költség
A eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek
B eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek

A költségmentességgel járó költségek és a költségek megtérítése

Esettanulmány	Költségmentesség	Költségek megtérítése	
	Mikor, milyen feltételek mellett vehető igénybe?	Megtéríthetők-e a pernyertes fél perköltségei?	Vannak-e olyan esetek, amikor a költségmentességgel érintett költségeket vissza kell téríteni?
A eset	A jövedelmi és vagyoni helyzettől függ	Igen	Ha a személy jövedelmi és vagyoni helyzete javul, valamint részletfizetés esetén.
B eset	A jövedelmi és vagyoni helyzettől függ	Igen	Ha a személy jövedelmi és vagyoni helyzete javul, valamint részletfizetés esetén.

A fordítás és tolmácsolás költségei

Esettanulmány	Fordítás		Tolmácsolás		A határon átnyúló jogviták egyéb költségei?	
	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Lefrás	Hozzávetőleges költsége?
A eset						
B eset	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	Általában 1,85 euró/55 leütés + költségek és forgalmi adó	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	55 euró/óra + költségek és forgalmi adó	Az iratok külföldre kézbesítésének költségei	

Utolsó frissítés: 08/11/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítjük fordítóink.

3. esettanulmány – családjog – tartásdíj - Németország

E családjogi, tartásra vonatkozó esettanulmány keretében a tagállamokat felkérték, hogy tájékoztassák a keresetet benyújtó felet a perköltségek alakulásáról az alábbi helyzetek fennállása esetén:

A. ügy – Nemzeti tényállás: Egy pár házasság nélkül több évig együtt élt. Közös gyermekük három éves, amikor külön költöznek. Egy bírósági határozat a gyermek fölötti szülői felügyeleti jogot az anyának ítéli oda. Az egyetlen fennmaradó vitás kérdés az apa által a gyermek támogatása és oktatása céljából az anyának fizetendő tartásdíj összegére vonatkozik. Az anya emiatt keresetet indít.

B. ügy – Nemzetközi tényállás, ahol Ön az „A” tagállamban működő ügyvéd: Egy pár házasság nélkül együtt élt egy tagállamban („B” tagállam). Van egy három éves közös gyermekük. Külön költöznek. Egy „B” tagállamban hozott bírósági határozat a gyermek fölötti szülői felügyeleti jogot az anyának ítéli oda. Az apa hozzájárulásával az anya és a gyermek más tagállamba („A” tagállam) költözik, ahol letelepednek.

Egy vitás kérdés marad fenn, ez az apa által a gyermek támogatása és oktatása céljából az anyának fizetendő tartásdíj összegére vonatkozik. Az anya emiatt keresetet indít „A” tagállamban.

Költségek Németországban

Bírósági és jogorvoslati költségek

Esettanulmány	Bíróság	Jogorvoslatok
	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek
A eset	Az igényelt tartásdíj mértékétől függ	Az igényelt tartásdíj mértékétől függ
B eset	Az igényelt tartásdíj mértékétől függ	Az igényelt tartásdíj mértékétől függ

Az ügyvédi, végrehajtói és szakértői díjak

Esettanulmány	Ügyvéd		Végrehajtó		Szakértő	
	Kötelező a jogi képviselőt?	Átlagos költségek	Kötelező a jogi képviselőt?	Az ítélet meghozatala utáni költségek	Kötelező az igénybevétele?	Költség
A eset	Igen	Az igényelt tartásdíj mértékétől függ	Nem	A végrehajtási intézkedés típusától függ	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	Óradíj alapján, összege tevékenységenként változik, de legfeljebb 100 euró + költségek és forgalmi adó
B eset	Igen	Az igényelt tartásdíj mértékétől függ	Nem	A végrehajtási intézkedés típusától függ	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	Óradíj alapján, összege tevékenységenként változik, de legfeljebb 100 euró + költségek és forgalmi adó

A tanúnak járó költségtérítés

Esettanulmány	A tanúnak járó költségtérítés	
	Jár-e költségtérítés a tanúnak?	Költség
A eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek
B eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek

A költségmentességgel járó költségek és a költségek megtérítése

Esettanulmány	Költségmentesség	Költségek megtérítése	
	Mikor, milyen feltételek mellett vehető igénybe?	Megtéríthetők-e a pernyertes fél perköltségei?	Vannak-e olyan esetek, amikor a költségmentességgel érintett költségeket vissza kell téríteni?
A eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ	Igen	Ha a személy jövedelmi és vagyoni helyzete javul, valamint részletfizetés esetén.
B eset	A jövedelmi és vagyoni helyzetétől függ	Igen	Ha a személy jövedelmi és vagyoni helyzete javul, valamint részletfizetés esetén.

A fordítás és tolmácsolás költségei

	Fordítás	Tolmácsolás

Esettanulmány					A határon átnyúló jogviták egyéb költségei?
	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Leírás
A eset					
B eset	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	Általában 1,85 euró/55 leütés + költségek és forgalmi adó	A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik	55 euró/óra + költségek és forgalmi adó	Az iratok külföldre történő kézbesítése

Utolsó frissítés: 08/11/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

4. esettanulmány – kereskedelmi jog – szerződés - Németország

E kereskedelmi jogi, szerződésre vonatkozó esettanulmány keretében a tagállamokat felkérték, hogy tájékoztassák az eladót a perköltségek alakulásáról az alábbi helyzetek fennállása esetén:

A. ügy – Nemzeti tényállás: Egy vállalat 20 000 EUR értékű árut szállított. A vevő nem fizeti ki a vételárat az eladónak, mivel véleménye szerint az áruk nem felelnek meg azon feltételeknek, amelyekben megállapodtak.

Az eladó úgy dönt, hogy keresetet indít a vételár teljes megfizetése érdekében.

B. ügy – Nemzetközi tényállás: Egy vállalat, amelynek székhelye „B” tagállamban található, 20.000 EUR értékű árut szállított egy „A” tagállambeli vevőnek. A szerződésre „B” tagállam joga irányadó, és „B” tagállam nyelvén fogalmazták meg. Az „A” tagállambeli vevő nem fizeti ki a vételárat az eladónak, mivel véleménye szerint az áruk nem felelnek meg azon feltételeknek, amelyekben megállapodtak. Az eladó úgy dönt, hogy keresetet indít „A” tagállamban a vevővel kötött szerződés alapján a vételár teljes megfizetése érdekében.

Költségek Németországban

Bírósági és jogorvoslati költségek

Esettanulmány	Bíróság	Jogorvoslatok
	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek
A eset	864,00 euró	Fellebbezés: 1.152,00 euró Felülvizsgálati kérelem: 1.440,00 euró
B eset	864,00 euró	Fellebbezés: 1.152,00 euró Felülvizsgálati kérelem: 1.440,00 euró

Az ügyvédi, végrehajtói és szakértői díjak

Esettanulmány	Ügyvéd		Végrehajtó		Szakértő	
	Kötelező a jogi képviselőt?	Átlagos költségek	Kötelező a jogi képviselőt?	Az ítélet meghozatala utáni költségek	Kötelező az igénybevétele?	Költség
A eset	Igen	Első fokon: 1.950 euró	Nem	A végrehajtási intézkedés típusától függ	Nem	Óradíj alapján, összege tevékenységenként változik, de legfeljebb 100 euró + költségek és forgalmi adó
B eset	Igen	Első fokon: 1.950 euró	Nem		Nem	Óradíj alapján, összege tevékenységenként változik, de legfeljebb 100 euró + költségek és forgalmi adó

A tanúnak járó költségtérítés

Esettanulmány	A tanúnak járó költségtérítés	
	Jár-e költségtérítés a tanúnak?	Költség
	Igen	

A eset		Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek
B eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek

A költségmentességgel járó költségek és a költségek megtérítése

Esettanulmány	Költségmentesség			Költségek megtérítése		
	Mikor, milyen feltételek mellett vehető igénybe?	Mikor teljes körű a támogatás?	Feltételek?	Megtéríthetők-e a pernyertes fél perköltégei?	Mely költségek nem téríthetők meg?	Vannak-e olyan esetek, amikor a költségmentességgel érintett költségeket vissza kell téríteni?
A eset	Főszabály szerint nem jár költségmentesség az EU-n kívüli jogi személyeknek. Általános követelmények: Ha a fél anyagi helyzete rossz (vagyis nélkülözni kényszerül), és a megindítani kívánt perben valószínűleg nyertes lesz, továbbá a per láthatólag nem a másik fél zaklatására irányul	Ha a rossz anyagi helyzetű félnek és családtagjainak járadékai, valamint további lakhatási költségek stb. levonása után megmaradó összeg legfeljebb 15 euró. Más esetben is lehetőség van az összes költség megfizetése alóli mentesítésre, ilyenkor viszont részletekben vissza kell fizetni; az egyes részletek összege a fennmaradó jövedelem nagyságától függ.	1. Kérelem előterjesztése (a kérelem előterjesztéséhez ügyvéd igénybevétele nem kötelező) 2. Az eljárás még nem fejeződött be 3. Lásd még az 1. oszlopot	Igen, a pernyertesség arányában	Azok a költségek, amelyek nem voltak szükségesek a kereset megfelelő érvényesítéséhez vagy a védekezéshez	Lásd a 2. oszlopot
B eset	Lásd a fenti A esetet	Lásd a fenti A esetet	Lásd a fenti A esetet	Lásd a fenti A esetet	Lásd a fenti A esetet	Lásd a fenti A esetet

A fordítás és tolmácsolás költségei

Esettanulmány	Fordítás		Tolmácsolás		A határon átnyúló jogviták egyéb költségei?
	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	
A eset					
B eset	Főszabály szerint a bírósághoz benyújtott valamennyi beadvány és a bizonyítékként benyújtott valamennyi irat esetében. A bíróság eltekinthet az iratok lefordításának elrendelésétől, ha az ügy elbírálásában részt vevő valamennyi bíró ért az adott nyelven	Általában 1,85 euró/55 leütés + költségek és forgalmi adó	A bírósági eljárás nyelve a német; ha az adott idegen nyelvet valamennyi érintett fél jól ismeri, akkor tolmács igénybevitelére nincs szükség.	55 euró/óra + költségek és forgalmi adó	Az iratok külföldre történő kézbesítése

Utolsó frissítés: 08/11/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

5. esettanulmány – kereskedelmi jog – felelősség - Németország

E kereskedelmi jogi, felelősségre vonatkozó esettanulmány keretében a tagállamokat felkérték, hogy adjanak tanácsot a fogyasztónak a perköltséget illetően, az alábbi helyzetek mérlegelése érdekében:

A. ügy – Nemzeti tényállás: Egy fűtőberendezés-gyártó leszállít egy fűtőberendezést egy szerelőnek. A szerelő tovább értékesíti a fűtőberendezést egy fogyasztónak a fogyasztó otthonában való felhasználás céljából (és be is szereli). A ház nem sokkal ezután kigyullad. Valamennyi érintett fél (a fűtőberendezés-gyártó, a szerelő és a végső fogyasztó) rendelkezik biztosítással. A tűz eredete vitás a felek között. Egyik fél sem kívánja a fogyasztót kártalanítani.

A fogyasztó úgy dönt, hogy a kár teljes megtérítése érdekében keresetet indít a fűtőberendezés-gyártó, a szerelő és a biztosítók ellen.

B. ügy – Nemzetközi tényállás: Egy „B” tagállambeli fűtőberendezés-gyártó leszállít egy fűtőberendezést egy „C” tagállambeli szerelőnek. A szerelő a fűtőberendezést tovább értékesíti egy „A” tagállambeli fogyasztónak a fogyasztó otthonában való felhasználás céljából (és be is szereli azt). A ház nem sokkal ezután kigyullad. Valamennyi érintett fél (a fűtőberendezés-gyártó, a szerelő és a végső fogyasztó) saját tagállambeli biztosítótársaságnál rendelkezik biztosítással. A tűz eredete vitás a felek között. Egyik fél sem kívánja a fogyasztót kártalanítani.

A fogyasztó úgy dönt, hogy a kár teljes megtérítése érdekében keresetet indít „A” tagállamban a fűtőberendezés-gyártó, a szerelő és az „A” tagállambeli biztosítótársaság ellen.

Költségek Németországban

Bírósági és jogorvoslati költségek

Esettanulmány	Bíróság	Jogorvoslatok
	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek	Az eljárás megindításakor fizetendő bírósági illetékek
A eset	Az igényelt kártérítés összegétől függ	Az igényelt kártérítés összegétől függ
B eset	Az igényelt kártérítés összegétől függ	Az igényelt kártérítés összegétől függ

Az ügyvédi, végrehajtói és szakértői díjak

Esettanulmány	Ügyvéd		Végrehajtó		Szakértő	
	Kötelező a jogi képviselő?	Átlagos költségek	Kötelező a jogi képviselő?	Az ítélet meghozatala utáni költségek	Kötelező az igénybevétele?	Költség
A eset	Igen	Az igényelt kártérítés összegétől függ	Nem	A végrehajtási intézkedés típusától függ	Jogilag nem kötelező, de attól függ, hogy a bíróság szükségesnek véli-e a szakértő bevonását, ebben az esetben a gyakorlatban igen valószínű.	Óradíj alapján, összege tevékenységenként változik, de legfeljebb 100 euró + költségek és forgalmi adó
B eset	Igen	Az igényelt kártérítés összegétől függ	Nem	A végrehajtási intézkedés típusától függ	Lásd fent	Óradíj alapján, összege tevékenységenként változik, de legfeljebb 100 euró + költségek és forgalmi adó

A tanúnak járó költségtérítés

Esettanulmány	A tanúnak járó költségtérítés	
	Jár-e költségtérítés a tanúnak?	Költség
A eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek
B eset	Igen	Jövedelemkiesés (legfeljebb 17 euró/óra), utazási és egyéb költségek

A költségmentességgel járó költségek és a költségek megtérítése

Esettanulmány	Költségmentesség			Költségek megtérítése		
			Feltételek?			Vannak-e olyan esetek, amikor a

	Mikor, milyen feltételek mellett vehető igénybe?	Mikor teljes körű a támogatás?		Megtéríthetők-e a pernyertes fél perköltségei?	Mely költségek nem téríthetők meg?	költségmentességgel érintett költségeket vissza kell téríteni?
A eset	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt
B eset	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Lásd a fenti 4. esettanulmányt

A fordítás és tolmácsolás költségei

Esettanulmány	Fordítás		Tolmácsolás		A határon átnyúló jogviták egyéb költségei?
	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Mikor, milyen feltételek mellett szükséges?	Hozzávetőleges költsége?	Leírás
A eset					
B eset	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	Általában 1,85 euró/55 leütés + költségek és forgalmi adó	Lásd a fenti 4. esettanulmányt	55 euró/óra + költségek és forgalmi adó	Az iratok külföldre történő kézbesítése

Utolsó frissítés: 08/11/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Az egyes tagállamok által gondozott, e honlapon helyet kapott nemzeti tartalmak frissítése jelenleg zajlik, tekintettel az Egyesült Királyság kilépésére az Európai Unióból. Előfordulhat, hogy néhány részlet elkerülte a figyelmünket, és egy adott weboldal még nem tükrözi a megváltozott helyzetet. Igyekszünk mihamarabb naprakésszé tenni a teljes tartalmat.